

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: **Философски**

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	6	0
---	---	---	---

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

Преподавател: **Доц. Г. Петрунов**

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	30
	Доклад/Презентация	15
Обща извънаудиторна заетост		45
ОБЩА ЗАЕТОСТ		75
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		1,5
ОБЩО ЕКСТ		2,5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops (информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	30%
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	30%
3.	Изпит	40%

Критерии на оценяване	
За оценка „Отличен“	Студентът отлично познава и разбира основните литературни източници, включени в съдържанието на курса. Демонстрира способност за самостоятелна критическа оценка на основни социологически текстове и изследвания, посветени на организираната престъпност. Развива и аргументира собствени тези, интерпретирайки различни източници на информация. Творчески подготвена, прецизна презентация.
За оценка „Много добър“	Студентът демонстрира способности за работа с основните източници, включени в съдържанието на курса и за разсъждения при формулиране на социологически проблеми в сферата на изследванията на организираната престъпност. Демонстрира прецизни презентационни умения.
За оценка „Добър“	Студентът познава основните литературни източници, които се разглеждат в университетския курс, представя ги дескриптивно, но

	показва и известни умения за систематизиране и интерпретация на някои от ключовите проблеми. Демонстрира презентационни умения.
За оценка „Среден“	Студентът познава някои от основните литературни източници, които се разглеждат по дисциплината, представя ги дескриптивно.

Анотация на учебната дисциплина:
<p>Курсът има за цел да представи, от една страна, основните теоретични постижения в изследването на организираната престъпност, а от друга да запознае студентите с многообразието на организирана престъпност в България.</p> <p>За постигане на поставените цели в лекционния курс се представят основните аспекти, дейности, обяснения и методи за изследване на този социален феномен, както и политики за борба с организираната престъпност. Семинарните занятия се съсредоточават върху обсъждане на текстове, представящи резултати от изследвания на организираната престъпност в България, с които студентите се очаква да се запознаят предварително.</p>

Предварителни изисквания:
<p>Изискване за изучаване на дисциплината „Социологически изследвания на организираната престъпност“ е преди това студентите да имат подготовка, осигурена от обучението в бакалавърската степен по въведение в социологията и методи за социални изследвания. Няма други допълнителни изисквания.</p>

Очаквани резултати:
<p>Успешно завършилите обучението по учебната дисциплина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ще познават подходите и методите за изследване на организираната престъпност, • ще имат познания по конкретните ѝ проявления и дейности, • ще могат да подготвят и проведат конкретно изследване, • ще могат да участват в изготвяне на стратегии за противодействие на този социален феномен.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорарциум
1	Изследователски подходи към организираната престъпност	2 часа
2	Теоретико-методологически проблеми при изследванията на организираната престъпност	2 часа
3	Теории за организирано престъпно поведение	2 часа
4.	Характеристики на организирана престъпност	2 часа
5.	Модели за организиране на престъпността – кланов, йерархичен, мрежови, пазарен	2 часа
6.	Основни престъпни организации - Италианска мафия, Коза Ностра, Вори в законе, Якуза, Триади, Колумбийски картели	2 часа
7.	Основни дейности на организираната престъпност - I част: рекет; изнудване; нелегален хазарт; контрабанда; търговия с наркотици; търговия с оръжие; незаконна търговия с културно-исторически ценности	2 часа
8.	Основни дейности на организираната престъпност – II част: порнография; проституция; трафик на хора; кражби на МПС; фалшифициране на пари, ценни книжа и документи	2 часа
9.	Изпиране на пари	2 часа
10.	Организираните престъпници като силови предприемачи и продавачи на защита. Типове криминални предприемачи	2 часа
11.	Организирана престъпност и публична власт	2 часа
12.	Транснационална организирана престъпност	2 часа
13.	Оценка на заплахите от организираната престъпност	2 часа
14.	Политики за борба с организираната престъпност	2 часа
15.	Специализирани органи за борба с организирана престъпност	2 часа

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Изследователски подходи към организираната престъпност
2	Теоретико-методологически проблеми при изследванията на организираната престъпност
3	Теории за организирано престъпно поведение
4	Характеристики на организирана престъпност
5	Модели за организиране на престъпността – кланов, йерархичен, мрежови, пазарен
6	Основни дейности на организираната престъпност
7	Изпирание на пари
8	Организираните престъпници като силови предприемачи и продавачи на защита. Типове криминални предприемачи
9	Организирана престъпност и публична власт
10	Транснационална организирана престъпност
11	Оценка на заплахите от организираната престъпност
12	Политики за борба с организираната престъпност
13	Специализирани органи за борба с организирана престъпност

Библиография

- Алфа Рисърч. 2005. „Обществени представи за организираната престъпност”. ЕСИ, представено на конференция „Обществени представи за организираната престъпност”, организирана от Институт Отворено Общество. Боровец. 27-28.05.2005г.
- Безлов, Т., Гунев, Ф. и А. Герганов. 2011. *Тенденции в престъпността в България 2000-2010г.* София: Център за изследване на демокрацията.
- Безлов, Т., Гунев, Ф., Ценков, Е. и П. Илиев. 2004. *Транспорт, контрабанда и организирана престъпност.* София: Център за изследване на демокрацията.
- Безлов, Т., Гунев, Ф., Петрунов, Г., Ценков, Е. и Цветкова, М. 2007. *Организираната престъпност в България: пазари и тенденции.* София: Център за изследване на демокрацията.
- Ветори, Б. и А. Никола. 2011. *Антимафия: италианският опит в борбата с организираната престъпност.* София: Център за изследване на демокрацията.
- Гигова, М. 2007. *Звънчето на джебчийката.* Арос.
- Димов, В. 1998. „Борецът” – герой в съвременната медийна култура на България. *Български фолклор* 1-2: 142-149.
- Димитров, Г., Р. Коларова и Ст. Стойчев. 2011. *Роля на народното събрание в борбата с организираната престъпност и корупцията 2001-2011.* София: РискМонитор.
- Минев, Д., Желязкова, М. и Г. Петрунов. 2012. Проституция и наркотици – неизвестни рискове и пропуснат социален избор. В: *Dangerous Liaisons – the Connection between Prostitution and Drug Abuse.* Martinsicuro-Milan-Toledo-Porto-Sofia.
- Национална комисия за борба с трафика на хора. 2009. *Трафик на хора, емиграция, сексуална експлоатация.* София.
- Недев, В. 2005. *Организираната престъпна дейност: криминалистическа характеристика и методи на разкриване и разследване.* София: „Феня”.

- Паунова, С. *ВИС-2: Трансформационните процеси в България по линията на биологизираните социални характеристики. (включено наблюдение)*. София: Софийски Университет „Св. Климент Охридски“.
- Паунова, Л. и П. Дацов. 2010. *Организирана престъпна група*. София: Сиела.
- Пашев, К. 2005. *Корупцията при данъчното облагане*. София: Център за изследване на демокрацията.
- Петрунов, Г. 2006. *Социални измерения на организираната престъпност*. София: Институт по социология при БАН.
- Петрунов, Г. 2006. Модели за организиране на престъпността. *Социологически проблеми*, 1-2: 358-373.
- Петрунов, Г. 2006. Относно дефинициите за организирана престъпност. *Разум*, 1.
- Петрунов, Г. 2009. *Основни схеми за изпирание на пари от трафик на хора с цел сексуална експлоатация*. София: РискМонитор.
- Петрунов, Г. (съст.). 2010. *Проституция и сексуална експлоатация*. София: РискМонитор.
- Петрунов, Г. 2012. Силовите спортове при социализма и значението им за организирането на престъпността в преходния период. *Социологически проблеми*. 1-2: 393-407.
- Петрунов, Г., И. Пушкарова, Н. Стойкова и Г. Кирилов. 2010. *Справедлив процес за жертвите на трафик*. София: Съюз на съдиите.
- Попов, Ст. (съст.) 2011. „За“ и „против“ легализация на проституцията в България. София: РискМонитор.
- Пушкарова, И. 2008. *Форми на организирана престъпна дейност по наказателния кодекс на Република България*. София: Софийски Университет „Св. Климент Охридски“.
- Организираната престъпност – проблеми, превенция и контрол*. 1992. София: Съвет за криминологически изследвания при главната прокуратура на Република България.
- Смедовска-Тонева, Р. 2008. *Специализирани органи за борба с организирана престъпност*. София: РискМонитор.
- Смедовска-Тонева, Р. 2011. *Специални методи за борба с организираната престъпност – агенти под прикритие*. София: РискМонитор.
- Станков, Б. 2000. *Организирана престъпност*. София: Албатрос.
- Стоева, С. 2004. *Неформални социално-икономически процеси в контекста на българската трансформация*. София: Институт по социология при БАН.
- Център за изследване на демокрацията. 2004. *Партньори в престъпността*. София.
- Център за изследване на демокрацията. 2009. *Престъпление без наказание: противодействие на корупцията и организираната престъпност в България*. София: Център за изследване на демокрацията.
- Център за изследване на демокрацията. 2010. *Оценка на заплахите от организираната престъпност: методологически проблеми и световен опит*. София: Център за изследване на демокрацията.
- Център за либерални стратегии. 2005. *Борбата с организираната престъпност: преглед на институционални понятия и стратегии*. София.
- Abadinsky, H. 2009. *Organized Crime*. 9th ed. Belmont : Wadsworth Publishing.

- Albanese, J. 2010. *Organized Crime in Our Times*. 6th ed. LexisNexis/Anderson.
- Beare, M. (ed.). 2003. *Critical Reflections on Transnational Organized Crime, Money Laundering, and Corruption*. London and Toronto: University of Toronto Press.
- Cressey, D. 1967. Methodological Problems in the Study of Organized Crime as a Social Problem. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 374: 101-112.
- Fijnaut C. and L. Paoli. (eds). 2004. *Organized Crime in Europe: Concepts, Patterns and Control Policies in the European Union and Beyond*. Netherlands: Springer.
- Finckenauer, J. 2005. Problems of Definition: What is Organized Crime. *Trends in Organized Crime* 8: 63-83.
- Florentini, G. and S. Peltzman. (eds). 1995. *The Economics of Organized Crime*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gambetta, D. 1993. *The Sicilian Mafia: The Business of Private Protection*. Cambridge: Harvard University Press.
- Gounev, P. and T. Bezlov. 2010. *Examining the Links between Organised Crime and Corruption*. Sofia: Center for the Study of Democracy.
- Lyman, M. and G. Potter. 2010. *Organized Crime*. 5th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Paoli, L. 2002. The Paradoxes of Organized Crime. *Crime, Law and Social Change*, 37: 51-97.
- Petrunov, G. 2006. Organized Crime and Social Transformation in Bulgaria. *European Journal of Sociology*, 42 (2): 297-325.
- Reuter, P. 1983. *Disorganized Crime: The Economics of the Visible Hand*. Cambridge: MIT Press.
- Reynolds, M. 1995. *From Gangs to Gangsters: How American Sociology Organized Crime 1918-1994*. New York: Harrow and Heston.
- Schulte-Bockholt, A. 2006. *The Politics of Organized Crime and the Organized Crime of Politics: A Study in Criminal Power*. Lexington Books.
- Varese, F. 2001. *The Russian Mafia*. Oxford: Oxford University Press.
- Varese, F. 2010. *Organized Crime: Critical Concepts in Criminology*. London: Routledge
- Volkov, V. 2002. *Violent Entrepreneurs: The Use of Force in the Making of Russian Capitalism*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Weitzer, R. 2009. "Sociology of sex work". *Annual Review of Sociology*. 35: 213-234.
- Woodiwiss, M and D. Hobbs. 2009. "Organized Evil and the Atlantic Alliance: Moral Panics and Rhetoric of Organized Crime Policing in America and Britain". *British Journal of Criminology*. 49, n. 1 106-128.

Дата:
1 февруари 2013 г.

Съставил: Доц. Г. Петрунов